

3 - Vastaajan oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Kyllä, rikosasioissa annettuihin tuomioihin voi aina hakea muutosta. Kaikkiin tuomioihin voidaan hakea muutosta ylemmältä tuomioistuimelta muutoksenhakumenettelyllä (*recurso de apelación*). Lisäksi muutoksenhaun ratkaisevan ylempään tuomioistuimeen antamiin tuomioihin voidaan hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta (*Tribunal Supremo*) kassaatiomenettelyssä (*recurso de casación*) eri perustein riippuen siitä, missä alkuperäisessä menettelyssä tuomio on annettu. Vähäisiä rikoksia koskevissa menettelyissä annettuihin tuomioihin voidaan poikkeuksellisesti hakea muutosta ainoastaan tavallisella muutoksenhakumenettelyllä (niihin ei voida hakea muutosta kassaatioperusteen pohjalta).

Muutoksenhaun määräajat määräytyvät noudatetun menettelyn mukaan. Ne lasketaan tuomion tiedoksiantopäivästä. Esimerkiksi tavallisissa ja yksinkertaistetuissa oikeudenkäynneissä sekä valamiehistömenettelyissä määräaika on kymmenen päivää. Nopeutetuissa oikeudenkäynneissä ja vähäisiä rikoksia koskevissa menettelyissä määräaika on viisi päivää. Kassaatiovalituksesta on ilmoitettava viiden päivän kuluessa. Tämän jälkeen kyseisen muutoksenhaun aloittamisen määräaika on 15, 20 tai 30 päivää sen mukaan, millä alueella hakemuksen kohteena olevan tuomion antanut tuomioistuin sijaitsee.

Millaisia menettelyvaihtoehtoja muutoksenhaussa on?

Jos sinut on tuomittu oikeudenkäynnissä poissaolevana (niissä tapauksissa, joissa tällainen oikeudenkäynti on laillisesti mahdollinen), sinulla on oikeus hakea muutosta tuomioon – vaikka määräaika olisi jo kulunut umpeen – samoin perustein kuin muutoksenhaussa. Kymmenen päivän määräaika lasketaan siitä päivästä, jona olet saanut tietää tuomiosta.

Vaikka tuomio olisi lopullinen, voit tietyissä tapauksissa hakea sen kumoamista ja uuden tuomion antamista lopullisen tuomion uudelleentarkastelumenettelyn (*recurso de revisión de sentencias firmes*) avulla (esim. jos tuomio perustuu asiakirjaan tai todistajanlausuntoon, joka on myöhemmin todettu vääräksi, jos samasta rikoksesta on tuomittu kaksi henkilöä, joista vain toinen olisi voinut olla tekijä, tai jos Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on antanut tuomitulle myönteisen tuomion).

Jos muutoksenhakekeinot tuomioistuimissa on käytetty loppuun mutta olet edelleen sitä mieltä, että perusoikeuksiasi on loukattu, voit hakea muutosta perustuslakituomioistuimessa (*Tribunal Constitucional*) perusoikeuksien ja -vapauksien loukkaamista koskevalla kanteella (*recurso de amparo*). Kun kaikki Espanjassa käytettävissä olevat oikeussuojakeinot on käytetty, voit kääntyä myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen puoleen.

Mitä seurauksia tuomiosta on?

Rikoksesta riippuen voidaan määrätä erityyppisiä seuraamuksia. Niitä ovat esimerkiksi vapausrangaistukset (vankeusrangaistus tai ympärivuorokautinen valvonta), muut kuin vapausrangaistukset (ajokielto tai yhdyskuntapalvelu, vain suostumuksellasi) ja sakot (tietyn rahamäärän maksaminen). Rikoksesta määrätyn rangaistuksen lisäksi sinut voidaan määrätä maksamaan vahingonkorvausta, jos rikoksesta on aiheutunut vahinkoa (rikoksesta johtuva siviilioikeudellinen vastuu, jota voidaan vaatia sinulta samassa rikosoikeudellisessa menettelyssä). Jos et maksa sakkoa, kyseinen rangaistus voidaan korvata vapausrangaistuksella tai yhdyskuntapalvelulla.

Rikosrekisteri

Tuomio merkitsee, että saat rikosrekisterimerkinnän, joka tallennetaan Espanjan rikosrekisteriin (*Registro de Antecedentes Penales*). Rikosrekisterimerkintä voi vaikuttaa rangaistuksen ankaruuteen, jos syyllistyt uuteen rikokseen. Lisäksi se saattaa estää sinua saamasta etuja tuomitun rangaistuksen suorittamiseen (esim. siten, ettet voi saada ehdollista vankeusrangaistusta). Kun olet suorittanut saamasi rangaistuksen, rikosrekisterimerkintä poistetaan tietyn ajan kuluttua eikä siitä ole sinulle enää kielteisiä seurauksia. Määräaika määräytyy rikoksen tyyppin ja vakavuuden mukaan. Se vaihtelee kuudesta kuukaudesta (jos kyseessä on vähäinen rikos) kymmeneen vuoteen (vakavimmissa rangaistuksissa).

Tuomion täytäntöönpano, pidätettyjen siirtäminen, rangaistuksen lykkääminen ja vaihtoehdotiset seuraamukset

Kun tuomiosta on tullut lopullinen joko siksi, että kaikki muutoksenhakekeinot on käytetty, tai siksi, että muutoksenhaku-aika on kulunut umpeen ilman, että muutoksenhakua on tehty, tuomio on pantava täytäntöön. Toisin sanoen määrätty rangaistus on suoritettava. Jos rangaistusta ei suoriteta vapaaehtoisesti, tuomari määrää tarvittavat toimenpiteet rangaistuksen täytäntöönpanemiseksi (esim. määrää poliisin etsimään ja pidättämään sinut vankilatuomion suorittamista varten tai takavarikoimaan omaisuuttasi sakon maksamiseksi).

Ehdollinen vankeusrangaistus: Jos tuomio on vapausrangaistus (vankeusrangaistus tai ympärivuorokautinen valvonta tiettyssä paikassa, esim. kotonasi), sinulla ei ole aiempaa rikosrekisteriä vastaavista rikoksista, eikä vankeusrangaistus ylitä tiettyä kesto (yleensä kahta vuotta), tuomari voi päättää rangaistuksen täytäntöönpanon ehdollisuudesta: sinun ei tarvitse mennä vankilaan, jos et syyllisty uuteen rikokseen tietyn ajanjakson aikana. Jos kuitenkin syyllistyt tuona aikana toiseen rikokseen, sinua voidaan vaatia suorittamaan aiemmin ehdollisena määrätty rangaistus uudesta rikoksesta määrätyn rangaistuksen lisäksi. Jos et syyllisty ehdollisuuden aikana uuteen rikokseen, alkuperäinen rangaistuksesi katsotaan suoritetuksi ja rikosrekisterimerkintäsi voidaan poistaa laissa säädetyn määräajan päätyttyä.

Joskus tuomari voi asettaa ehdollisen vapausrangaistuksen täytäntöönpanolle muita ehtoja, joita voivat olla esimerkiksi osallistuminen huumeriippuvaisten kuntoutukseen taikka kielto mennä tiettyihin paikkoihin tai lähestyä tiettyjä henkilöitä.

Vaihtoehtoinen rangaistus: Jos sinulle määrätty rangaistus on alle kolmen kuukauden vankeusrangaistus, tuomari korvaa vankeusrangaistuksen joka tapauksessa jollakin muulla, lievemällä rangaistuksella (sakko, yhdyskuntapalvelu tai ympärivuorokautinen valvonta).

Jos olet ulkomaan kansalainen ja määrätty rangaistus on yli vuoden mutta enintään viiden vuoden vankeusrangaistus, tuomari voi määrätä, että tämä rangaistus korvataan sillä, että sinut karkotetaan maasta ja saat palata vasta tietyn vuosimäärän kuluttua. Jos vankeusrangaistuksen kesto on yli viisi vuotta, sinun on ennen karkottamista suoritettava osa tuomarin määräämästä rangaistuksesta ennen kuin sinut voidaan karkottaa.

Vankien siirtäminen: Jos sinut on tuomittu vankeusrangaistukseen, sinulla on oikeus suorittaa se lähellä kotiasi sijaitsevassa vankilassa, ellei tapauksessa ole poikkeuksellisia perusteita. Jos olet Euroopan unionin kansalainen, sinut voidaan siirtää kotimaahasi suorittamaan rangaistuksesi siellä. Jos olet kolmannen maan kansalainen, siirto määräytyy sen mukaan, sallitaanko se kansainvälisissä sopimuksissa.

Valvontarangaistus: Jos tuomittu on syyllistynyt tiettyihin erityisen vakaviin rikoksiin, hän voi joutua kyseiseen rikokseen sovellettavien rangaistusten lisäksi oikeudelliseen valvontaan. Tällöin tuomitun on noudatettava tuomarin mahdollisesti antamia määräyksiä (yleensä silloin, kun hän vapautuu vankilatuomion suorittamisen jälkeen). Nämä toimenpiteet ovat keskenään hyvin erilaisia. Valittu toimenpide määräytyy tehdyn rikoksen vakavuuden tai tyyppin mukaan (esim. lääketieteelliseen hoitoon tai seksuaalikasvatusohjelmiin osallistuminen tai kielto lähestyä tiettyjä henkilöitä tai pitää yhteyttä heihin). Määräysten laiminlyönti voi johtaa muiden toimenpiteiden määräämiseen. Vakavissa tai toistuvissa rikkomistapauksissa sinua voidaan syyttää uudesta rikoksesta, jos et noudata määrättyjä oikeudellisia toimenpiteitä.

Valvontarangaistus eroaa ehdollisesta vapauttamisesta, johon sinulla olisi oikeus, jos sinut on tuomittu vankeusrangaistukseen, olet jo suorittanut osan tuomiostasi ja olet tähän mennessä osoittanut hyvää käytöstä. Tällaisissa tapauksissa jäljellä oleva vankeusrangaistus voidaan keskeyttää. Henkilö voidaan vapauttaa, ja häntä voidaan vaatia noudattamaan tuomarin määräämiä toimenpiteitä.

■ Päivitetty viimeksi: 01/12/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.